

Svar på skriftligt spørgsmål om brister i utvecklingen av simkunnigheten hos barn till följd av coronarestriktionerna

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 237/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen /kd m.fl.:

Hur tänker regeringen åtgärda de brister i barns simkunnighet som orsakats av coronarestriktionerna och

hur tänker regeringen bereda sig på att utvecklingen av simkunnighet hos barn i framtiden kan stöttas bättre än i dagsläget även i fall av epidemier och så att målen i läroplanen om att elever ska kunna röra sig i och rädda sig ur vattnet uppnås?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Undervisningen regleras av lagen om grundläggande utbildning

Enligt lagen om grundläggande utbildning (1998/628) iakttas enhetliga grunder för den grundläggande utbildningen i hela landet. Enligt statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen (2012/422) ska fostran, undervisning och handledning samt hela skolans verksamhet aktivt stärka jämlikhet och likabehandling inom utbildningen. Fostran och undervisning ska ordnas i samarbete med hemmen och vårdnadshavarna så, att varje elev får undervisning, handledning och stöd med beaktande av sin utvecklingsnivå och sina behov och så, att det främjar elevens sunda uppväxt och utveckling.

I den godkända läroplanen definieras undervisningens mål och innehåll efter årskurs. De gäller alla som deltar i den grundläggande utbildningen. Skolan och läraren ska vid beslut om flexibla undervisningsarrangemang eller differentierad undervisning ta hänsyn till elevernas jämlikhet, genomförandet av läroplanen samt olika ansvarsfrågor.

Undervisningen i gymnastik under coronapandemin

Gymnastikundervisningen inom den grundläggande utbildningen ska vara trygg och utgå från de möjligheter som olika årstider och de lokala förhållandena erbjuder. Skolans lokaler, idrottsplatser i närmiljön och naturen ska utnyttjas mångsidigt i undervisningen. Under coronapandemin har utbildningsanordnarna haft skäl att överväga huruvida undervisningen till exempel kan ordnas i mindre grupper.

Medan pandemin har pågått har man på vissa ställen varit tvungen att planera gymnastikundervisningen så att eleverna kommer i kontakt med varandra så lite som möjligt. Ute i skolorna har man också med tanke på säkerheten funderat på vilka utbildningsinnehåll det under rådande omständigheter är ändamålsenligt att ordna och hur det kan göras.

I gymnastiken får eleverna lära sig att röra på sig och samtidigt utvecklas de genom att röra på sig. Att lära sig att röra på sig innebär inom den grundläggande utbildningen fysisk aktivitet enligt elevernas ålder och utvecklingsnivå, sensomotoriska färdigheter, träning av motoriska basfärdigheter och fysiska egenskaper samt simkunnighet och livräddningsfärdigheter.

Utgående från 29 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) har lärarna personligt ansvar för att agera så att olika aspekter av elevernas säkerhet beaktas noggrant och jämnt. Dessa aspekter hänger dels samman med kravet på att ordna utbildning, dels skyldigheten att svara för elevernas säkerhet.

Utbildningsanordnarna fattar beslut om eventuella undantagsarrangemang för undervisningen. Om utbildningsanordnaren är en kommun, fattas beslutet om övergång till sådana arrangemang av det kommunala organ som fastställts i en förvaltningsstadga enligt 90 § i kommunallagen. Om utbildningsanordnaren är staten, en registrerad sammanslutning eller stiftelse, fattas beslutet av det organ som fastställts i en instruktion enligt 4 § i lagen om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata.

Utbildningsanordnarna planerar sina egna praktiska riktlinjer och handlingsätt, eftersom de har behörighet och den bästa kompetensen för att fatta beslut om de lokala lösningarna.

Undervisning i simkunnighet och livräddningsfärdigheter under coronapandemin

I grunderna till läroplanen för grundskolan är det mål som fastställts för simundervisningen på årskurserna 1–2 att vänja eleven vid att röra sig i vatten och träna grundläggande simkunnighet. I årskurserna 3–6 är målet att lära ut simkunnighet så att eleven kan röra sig i och rädda sig ur vattnet. Målet för årskurserna 7–9 är att stärka simkunnigheten och livräddningsfärdigheterna så att eleven kan simma och både rädda sig själv och andra ur vattnet.

Simundervisning och undervisning i livräddningsfärdigheter kan ordnas om det är möjligt att följa de rekommendationer som Institutet för hälsa och välfärd och undervisnings- och kulturministeriet har gett och om inte annat anges i lokala restriktioner och rekommendationer. Vattenmotion förutsätter att undervisningens arrangemang och innehåll planeras så att det är möjligt att sörja för elevernas trygghet och säkerhet. Hur trygg vattengymnastiken är beror bland annat på antalet deltagare, storleken på omklädningsrummen och undervisningsutrymmena samt på luftkonditioneringen och på aktivitetens natur. När undervisningen ordnas ska man ta hänsyn till eventuella beslut som smittskyddsmyndigheterna utfärdar. Den lokala smittskyddsmyndigheten och utbildningsanordnaren ger vid behov närmare instruktioner om de praktiska arrangemangen.

Finlands Simundervisnings- och Livräddningsförbund (FSL) har under coronapandemin sammanställt anvisningar för dem som sköter simhallar och badstränder om åtgärder för att

förebygga risken för coronasmitta i simhallar och på badstränder. I anvisningarna beaktas såväl kundsäkerheten som arbetarskyddet. Anvisningarna baserar sig på statsrådets riktlinjer, de allmänna anvisningarna samt information som för närvarande fås ur olika myndighetskällor.

I simundervisningen enligt skolans läroplan har man under coronaepidemin haft skyldigheten att iaktta myndigheternas och den egna kommunens anvisningar för säkerhet, hygien och undervisningsarrangemang.

I de lägre årskurserna bör undervisningsgrupperna hållas isär under hela skoldagen. Om det till exempel i de högre årskurserna är omöjligt att hålla isär undervisningsgrupperna, ska man satsa på att det finns gott om utrymme för de som vistas i lokalerna och på hygien och sträva efter att undervisningen i mån av möjlighet ordnas i skift. Utrymmet som reserverats för undervisning i simning och livräddningsfärdigheter bör vara tillräckligt stort i förhållande till antalet elever.

Om man använder lokaler utanför skolan (t.ex. simhall) ska man tillämpa motsvarande rutiner gällande avstånd och hygien som man gör i skolans egna utrymmen. Därtill ska man undvika situationer där man är i närkontakt med andra grupper och med utomstående. Eventuell transport ska ordnas i enlighet med THL:s instruktioner för skoltransporter. Vid transport och förflyttning samt i omklädningsutrymmena är det viktigt att följa de nationella och lokala rekommendationerna samt anvisningarna som berör skyddsutrustning, såsom munskydd.

Om utbildningsanordnaren på grund av coronaviruset varken har eller haft möjlighet att ordna undervisning i simning och livräddningsfärdigheter, ska de exceptionella förhållandena inte ha en negativ inverkan för eleven, till exempel vad gäller bedömningen av elevens lärande och kunnande i gymnastik.

Även under coronaepidemin är det viktigt att upprätthålla ett fungerande och gott samarbete mellan hemmet och skolan och det har varit viktigt att också informera vårdnadshavarna om arrangemang kring simundervisningen.

Simkunnigheten bland grundskoleelever

Sedan 2000 har simkunnigheten bland elever i sjätte klass inom den grundläggande utbildningen och anordnandet av simundervisning för dem i Finland följts i ett gemensamt projekt mellan Forskningscentret LIKES, Finlands Simundervisnings- och Livräddningsförbund och Utbildningsstyrelsen.

Enligt den undersökning av simkunnigheten som publicerades 2016 är 76 procent av alla elever i sjätte klass simkunniga enligt den nordiska definitionen av simkunnighet: man är simkunnig om man efter ett fall i djupt vatten klarar av att simma 200 meter, varav 50 meter på rygg. Enligt den här definitionen uppskattade barnen oftast ha lärt sig simma vid en ålder av omkring 10 år.

Mängden simundervisning i skolan är relaterad till simkunnigheten bland barn. I kommuner där läroplanens enliga simundervisning inte alls ordnas var simkunnigheten bland barnen klart sämre (63 %) än i kommuner där simundervisning ordnas på varje årskurs (79 %). Även om barns simkunnighet utöver skolans simundervisning också påverkas av särskilt närheten till en simhall

och besök i simhall under fritiden, kan inte simning under fritiden ersätta avsaknaden av simundervisning i skolan, utan färdigheterna vill då bli bristfälliga.

Utgående från en tidigare undersökning av simkunnigheten (2011) kan man konstatera att det krävs tillräckligt med undervisning i vatten för att man ska lära sig simma. I den simundervisning i skolan som ordnades i exempelstäderna i undersökningen bestod undervisningen av 30 timmar handledd simundervisning, och över 90 procent av eleverna lärde sig att simma under lågstadiet.

Coronapandemins konsekvenser för simkunnigheten bland barn Än så länge finns det inte detaljerade forskningsdata om coronapandemins konsekvenser för simkunnigheten bland elever inom den grundläggande utbildningen i Finland. Simhallarna har på grund av coronarestriktionerna varit helt eller delvis stängda i olika perioder i hela landet. Detta har haft följder för skolornas möjligheter att ordna simundervisning. Även om mängden simundervisning enligt utredningar av Finlands Simundervisnings- och Livräddningsförbund inte ännu har återgått till nivån innan pandemin, har simundervisning i skolorna senast under våren 2021 startats upp igen i många kommuner, även om simhallarna i övrigt är stängda för allmänheten.

Med tanke på undersökningen om simkunnigheten bland eleverna på sjätte klass år 2016 finns det visserligen risk att restriktionerna i simhallarna och den reducerade simundervisningen i skolorna ytterligare ska påverka simkunnigheten bland eleverna negativt. Detta gäller särskilt om stängningen av simhallarna och de övriga restriktionerna också har inverkat på simningen under fritiden.

De säkerhetspraxis som tränats och genomförts under coronapandemin kan också tillämpas på eventuella framtida epidemier för att trygga simundervisningen i skolorna.

Avsikten är att, under förutsättning att finansiering ordnas, samla in forskningsdata om simkunnigheten bland sjätteklassister och konsekvenserna av coronapandemin i en undersökning av simkunnigheten, vilken planeras i samarbete mellan Finlands Simundervisnings- och Livräddningsförbund och Jyväskylä universitet (genomförandet skulle ske hösten 2021).

Simkunnighet är en medborgarfärdighet

Inom undervisningsförvaltningen har det satts som mål att undervisning i simkunnighet och livräddningsfärdigheter i en eller annan form ska ordnas i alla finländska grundskolor. Om det under den pågående coronapandemin lokalt inte har varit eller blir möjligt att ordna undervisning i simkunnighet och livräddningsfärdigheter, ska utbildningsanordnaren se till att de nationella målen för undervisningen kan uppnås under den grundläggande utbildningen.

Grunden för simundervisningen i skolan är att simkunnighet är en medborgarfärdighet och att skolornas undervisning i simkunnighet och livräddningsfärdigheter är av stor betydelse för att främja säkerheten i landet.

Helsingfors 4.5.2021

Undervisningsminister Jussi Saramo